

Sydänliiton tavoitteet eduskuntavaaleissa 2023





**Suomelle tulee
valmistella toimialat
ylittävä tarttumattomien
sairauksien ohjelma**

Suomelle tulee valmistella toimialat ylittävä tarttumattomien sairauksien ohjelma

Tarttumattomat sairaudet (NCD) muodostavat merkittävän kansanterveydellisen ja –taloudellisen sekä inhimillisen taakan. Sairastuvuudessa on isoja sosioekonomiseen taustaan liittyviä eroja.

Sydän- ja verisuonisairauksien riski- ja suojaavat tekijät ovat hyvin yhteneväisiä muiden pitkäaikaissairauksien kanssa.

Mielenterveysstrategian rinnalle tarvitaan suunnitelmallinen ohjelma tarttumattomien sairauksien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Kansallinen käytännönläheinen ohjelma kokoaa voimavaroja, koordinoi toimintaa ja tuottaa synergiaetuja.

- Tarttumattomien tautien ohjelma on käytännönläheinen, perustuu ihmisten tarpeisiin ja kokemuksiin ja siinä näkyy järjestöjen osaaminen sekä ymmärrys tarttumattomia sairauksia sairastavien ihmisten arjesta.
- Ohjelman tavoitteisiin pitää päästä eettisesti kestävällä tavalla. Ohjelman tulee rakentua yhteiskunnallisten rakenteiden kehittämisen ympärille. Esitetyt strategiat eivät saa syyllistää yksittäistä ihmistä tietyn piirteen tai valinnan vuoksi, vaan niiden on tarjottava kaikille keinoja ja ratkaisuja.
- Yhteisen ohjelman on huomioitava myös sydänsairauksien ehkäisyyn ja hoitoon liittyviä erityiskysymyksiä.



**Tehokkaita toimia
tupakka- ja
nikotiinituotteiden
käytön
vähentämiseksi**



Tehokkaita toimia tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön vähentämiseksi

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan ilmastonmuutos on aikamme suurin terveysriski. Planeetan hyvinvointia ja ihmisten hyvinvointia ei voi enää erottaa.

Tupakointi on terveyden lisäksi erittäin haitallista myös ympäristölle. Tupakan tuotantoon kuluu huomattavasti vettä, maata ja energiaa. Lisäksi tupakka aiheuttaa vuosittain miljoonia tonneja jätettä.

Sydän- ja valtimoterveyden edistämiseksi tarvitaan toimenpiteitä, jotka vähentävät tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä. Edistämällä savuttomia ympäristöjä vähennetään passiivista tupakointia, joka on erityisen haitallista lapsille ja nuorille.

- Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön aloittamista tulee ehkäistä lisäämällä lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa valistusta.
- Elinympäristöjen savuttomuutta on edistettävä helpottamalla tupakointikieltojen asettamista ja valvontaa asuntoyhteisöissä.
- Tupakka- ja nikotiinituotteiden houkuttelevuutta on vähennettävä myyntikielloilla ja verotuksella.
- Nikotiiniriippuvuuden hoitoa tulee tehostaa Käypä hoito –suositusten mukaisella tavalla.



**Suomeen on saatava
laaja-alainen
terveysvero
elintarvikkeille**



Suomeen on saatava laaja-alainen terveysvero elintarvikkeille

Aikuisista suomalaisista suurin osa on ylipainoisia tai lihavia, pienimpienkin lasten lihavuus lisääntyy. Yhdeksän kymmenestä aikuisesta saa ruokavalioistaan liikaa suolaa. Myös rasvan laatu on suomalaisen ruokavalion haaste.

Laajapohjainen, eri ruokaryhmät huomioiva terveysvero on valmisteltava ravitsemus- ja kansanterveystieteellistä asiantuntemusta hyödyntäen ja otettava vero käyttöön hallituskauden aikana.

- Terveyttä edistävä veromalli tekisi terveyden kannalta paremmista valinnoista edullisempia ja runsaasti lisättyä sokeria, suolaa ja kovaa rasvaa sisältävistä tuotteista vähemmän houkuttelevia.
- Veromalli ohjaisi elintarviketeollisuutta tuottamaan terveellisempiä elintarvikkeita.
- Pelkkä sokerivero on kansanterveyden näkökulmasta liian kapea-alainen. Sokerin lisäksi verotuksessa on otettava huomioon myös suola ja rasvan laatu.
- Sydänmerkki-kriteeristö tarjoaa hyvän pohjan veromallin rakentamiselle.
- Terveysverolle kansalaisten vahva kannatus: yli puolet suomalaisista kannattaa elintarvikkeiden terveystieteellisesti perustettua verotusta.



**Hoidon yhdenvertaisuutta
on määrätietoisesti
edistettävä rakentamalla
katkeamattomia ja
yhteneviä hoitopolkuja**

Hoidon yhdenvertaisuutta on määrätietoisesti edistettävä rakentamalla katkeamattomia ja yhteneviä hoitopolkuja

Väestön hyvinvointi- ja terveyserot ovat kasvaneet huolestuttavalla tavalla. Yksi suurimmista ilmiötä selittävistä tekijöistä on valtimotauti.

Hoito- ja palvelupolkuja on kehitettävä siten, että hoidon saatavuus ja saavutettavuus paranevat tasapuolisesti. Vuonna 2022 julkaistut Käypä hoito –suositukset sepelvaltimotautikohtauksen ja kroonisen sepelvaltimotaudin hoidosta korostavat, että jokaiselle sairastuneelle pitää laatia yksilöllinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma, ja että hoidon perusta on riskitekijöiden minimointi moniammatillisen sydänvalmennuksen avulla. Tällä hetkellä sydänvalmennusta ei ole saatavilla tasapuolisesti eri puolilla Suomea.

- Hoitopolut pitää rakentaa sellaisiksi, että sairastuneen riski pudota pois palveluketjun piiristä on mahdollisimman pieni.
- Jokaiselle sydäninfarktin kokeneelle potilaalle pitää järjestää sydänvalmennusta.
- Vaikuttavuuden seuranta ja tuloksellisuutta on parannettava hyödyntämällä terveydenhuollon kansallisista laaturekistereistä saatavaa tietoa.

Sydänpysähdystilanteisiin varautumista tehostettava

Sydänpysähdystilanteisiin varautumista tehostettava

Sydänpysähdystilanteessa tarvitaan apua minuuttien sisällä. Kun maallikkoelvytys ja sydäniskurin käyttö päästään aloittamaan viiden minuutin sisällä, selviytymismahdollisuudet moninkertaistuvat.

Tämä edellyttää, että ihmisillä on paitsi rohkeutta elvyttää, myös mahdollisuus saada sydäniskuri käyttöön. Sydäniskurin nopean saavutettavuuden varmistamiseksi tulee turvata luotettava, yhä kehittyvä sydäniskurien rekisteri ja paikannuspalvelu.

Defi.fi-palvelu toimii paitsi sydäniskurien rekisterinä ja paikannuspalveluna, myös kriittisenä datalähteenä 112 Suomi -sovellukselle ja jatkossa mahdollisesti yhä useamman ensihoidon viranomaiskäytölle.

- Sydänliiton ylläpitämälle defi.fi-palvelulle on välttämätöntä varmistaa pysyvät resurssit.
- Sydänturvallisuutta on kehitettävä pitkäjänteisesti ja sydäniskurien määrää nostettava.
- Elvytysopetus tulee saada mukaan valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin.